

díla propůjčeného nesmí býti nad nutnou potřebu protahován a že tudíž pobřežní gruntovník může u vodoprávního úřadu žádati za ustanovení přiměřené lhůty, do které práce má býti hotova a stavivo odklizeno. Žádost tato může býti podána buď samostatně, třebas i nebylo došlo ke sporu o existenci a rozsahu oprávnění podnikatelova dle § 50, aneb může býti uplatňována při jednání o tomto sporu zavedeném anebo konečně i v řízení o požadované náhradě škody.

Povinnost vlastníku pobřežního pozemku §em 50. uložená není zásadně bezplatná, nýbrž má za ni býti poskytnuta přiměřená náhrada, „ač není-li důvodu, aby se to zdarma dovolilo“. Důvodem tím míní zákon právoplatný závazek vlastníka pobřežního pozemku, spočívající na likvidně prokázaném titulu (smlouvě, úředním rozhodnutí, rozsudku soudním, zápisu služebnosti v knihách pozemkových, vydržení a p.). Úřad rozhoduje o vzneseném nároku na náhradu škody musí samozřejmě též praejudiciálně posouditi likvidnost s druhé strany namítané závaznosti pobřežního gruntovníka k bezplatnému trpění služebnosti. Výrok vodoprávního úřadu, jímž není uznána platnost soukromoprávního titulu a tudíž určena výše náhrady, může býti soudem k žádosti té neb oné strany přezkoušen. Pokud vodoprávní úřad neuzná likvidnost titulu veřejnoprávního a stanoví náhradu, podléhá pouze výše náhrady přezkoušení soudnímu.

Obdobný předpis § 50. v. z. obsahuje § 3., druhý odstavce zákona z 30. června 1884 č. 117 ř. z. (o opatřeních k neškodnému svádění horských bystřin), který zní:

Vlastníci pozemků zavázáni jsou dovoliti, aby užilo se pozemkových parcel, jichž třeba jest k dovozu, ke skládání a přípravě materiálů, jakož i aby zřízen byl přebyť pro správu stavební a dělníky.

Vlastníci pozemků mají nárok na přiměřenou náhradu za újmy, jež spojeny jsou s přenecháním materiálů, resp. se závazkem posléze dotčeným.

§ 51. Nucená opatření při hrozícím nebezpečí vodním.

Jestli třeba pilných opatření, aby se okamžitě předešlo velikému nebezpečení protržením břehů neb hrází aneb

povodněmi hrozícím, jsou okolní obce povinny, za přiměřenou náhradu potřebné pomoci poskytovat k žádosti politického úřadu, aneb není-li toho úřadu v místě, kde hrozí nebezpečství, k žádosti představeného obce nebezpečstvím stížené.

Žádá-li se za takovou pomoc náhrady, má politický úřad pomoc v penězích vyceniti a náhradu podle toho vypočítanou na obce, jimž pomoc byla poskytnuta, podle míry rozvrhnouti.

Jest pouze přirozeno, že přísné předpisy vodního zákona o koncesním řízení, obligatorně předcházejícím povolení k zřízení neb změně vodních děl užívacích, ochranných i regulačních, neplatí pro případy, jedná-li se o provedení neodkladných opatření k odvrácení nebezpečí, protržením břehů neb hrází anebo povodněmi hrozícího. Ač v takových případech nouze velmi často jde o opatření, která rušivě a hluboko zasáhnou jak do vodoprávních poměrů osob třetích, tak i mají vliv na jakost, výši a tok veřejné vody, přece nemůže — jak z povahy věci vyplývá a jak zákon v § 51. vyslovuje — provedení nouzového opatření býti vázáno předchozím, byť sebe stručnějším vodoprávním řízením.

Zákon pro takové případy nebezpečí dravým živlem hrozícího zmocňuje politický co vodoprávní úřad k dalekosáhlým opatřením, majícím za účel odvrácení neb aspoň zmírnění nebezpečí a škody, ba propůjčuje pravomoc tu i starostům ohrožené obce, není-li v místě politického úřadu.

Zákon v § 51. předpokládá, že hrozí veliké nebezpečí z protržení hrází, břehů aneb z povodní a že nebezpečí tomu může se neodkladným, pilným opatřením předejiti.

V takových případech jest zmocněn politický úřad, neb není-li ho v ohrožené obci, starosta této obce k vyzvání okolních obcí, aby za přiměřenou náhradu pomoc poskytly.

Pomoc může býti požadována a poskytnuta nejen v dodání nutných pracovních sil, nýbrž i v poskytnutí potřebného nářadí, materiálu a potahů.

K pomoci zavázány jsou všechny okolní obce („benachbarte Gemeinden“), a to nejen obce co takové, resp. pouze majitelé nemovitostí, nýbrž občanstvo okolních obcí, pokud samo není vodou ohroženo. Povinnost k poskytnutí pomoci jest tudíž povinností osobní.

Zda pomoc obcí jest nutna, posoudí politický úřad, resp. starosta ohrožené obce dle volného uvážení.

Ja k ý m z p ů s o b e m má býti hrozícímu nebezpečí čeleno a jaké nutné opatření má se státi, jest zůstaveno rovněž posouzení politického úřadu, resp. starosty ohrožené obce a zákonem není pochopitelně výběr obranných prostředků nikterak omezen.

Za poskytnutou pomoc, je-li to žádáno, má býti dána náhrada. K náhradě povinny jsou obce, které byly vodou ohroženy těm obcím, které pomoc poskytly. Náhradu tudíž platí obec obci, která ovšem z náhrady této má vyplatiti odškodné za materiál jednotlivcům odebraný a za potah neb práci jimi poskytnutou. Náhradu platí obec, která byla ohrožena a již pomoc byla poskytnuta, a to buď z prostředků obecních neb od ohrožených dle poměru odvráceného nebezpečí dle zásady, stanovené §em 67.

V ý š e náhrady má býti stanovena v penězích politickým úřadem.

Politický úřad může již předem učiniti potřebná opatření. V tom směru nařizuje normální výnos místodržitelství z 20. října 1875 č. 4157 pr.:

Okresní politické úřady, jakmile obdrží zprávu o živelní pohromě, která může míti v zápětí povodeň pro krajiny doleji ležící, mají neprodleně vyrozuměti dotyčné sousední okresní politické úřady a představenstva ohrožených osad vlastního obvodu, a pokud jedná se o vlastní obvod správní, naříditi za účelem odvrácení škody účelná a vodním nebezpečím vyvolaná opatření. O takových z důvodů podobné události nutných a učiněných opatřeních jest současně zpravit telegraficky praesidium místodržitelství.

§ 52. Povinnost přispívati na stavby vodní státem neb zemí podniknuté.

Koná-li se z důchodů říšských nebo zemských stavba nějaká z příčiny užívání vody, někam jí vedení, nebo z příčiny uchránění se před vodou, a přináší-li stavba taková držitelům pozemků vedlejších nebo vedlejších zřízení vod-